

DOLOŽKA ZLUČITEENOSTI
návrhu zákona
s právom Európskej únie

1. Navrhovateľ zákona:

Vláda Slovenskej republiky.

2. Názov návrhu zákona:

Návrh zákona o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

3. Predmet návrhu zákona je upravený v práve Európskej únie:

a) v primárnom práve

- čl. 4, čl. 12, čl. 26 ods. 2, čl. 56 až 66, čl. 114 a čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C 202, 7.6. 2016),
- čl. 21 a čl. 38 Charty základných práv Európskej únie (Ú. v. EÚ C 202, 7.6.2016).

b) v sekundárnom práve

- smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2225 z 18. októbra 2023 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice 2008/48/ES (Ú. v. EÚ L, 2023/2225, 30.10.2023), gestor: MF SR, spolugestor: NBS,
- smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2673 z 22. novembra 2023, ktorou sa mení smernica 2011/83/EÚ, pokiaľ ide o zmluvy o finančných službách uzavreté na diaľku, a ktorou sa zrušuje smernica 2002/65/ES (Ú. v. EÚ L, 2023/2673, 28.11.2023), gestor: MF SR, spolugestor: NBS,
- smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2167 z 24. novembra 2021 o správcoch úverov a nákupcoch úverov a o zmene smerníc 2008/48/ES a 2014/17/EÚ (Ú. v. EÚ L 438, 8.12.2021), gestor: MF SR, spolugestor: NBS,
- smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/17/EÚ zo 4. februára 2014 o zmluvách o úvere pre spotrebiteľov týkajúcich sa nehnuteľností určených na bývanie a o zmene smerníc 2008/48/ES a 2013/36/EÚ a nariadenia (EÚ) č. 1093/2010 (Ú. v. EÚ L 60, 28.2.2014) v platnom znení, gestor: MF SR, spolugestor: NBS,
- smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011) v platnom znení, gestor: MH SR,
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018), gestor: ÚOOÚ SR,
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2394 z 12. decembra 2017 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za presadzovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa a o zrušení nariadenia (ES) č. 2006/2004 (Ú. v.

EÚ L 345, 27.12.2017) v platnom znení, gestori: MH SR, MF SR, MD SR, MZ SR, MK SR, MPRV SR,

- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1011 z 8. júna 2016 o indexoch používaných ako referenčné hodnoty vo finančných nástrojoch a finančných zmluvách alebo na meranie výkonnosti investičných fondov, ktorým sa menia smernice 2008/48/ES a 2014/17/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 596/2014 (Ú. v. EÚ L 171, 29.6.2016) v platnom znení, gestori: MF SR, NBS,
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016) v platnom znení, gestor: ÚOOÚ SR,
- nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014) v platnom znení, gestori: PÚ SR, MH SR, MPRV SR, MPSVR SR, MŠVVM SR, MŽP SR, MD SR, MK SR,
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012 (Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013) v platnom znení, gestori: MF SR, NBS,
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 351, 20. 12. 2012) v platnom znení, gestor: MS SR,
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I) (Ú. v. EÚ L 177, 4. 7. 2008), gestor: MS SR.

c) v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie:

- rozsudok Súdneho dvora vo veci C-339/23, Horyzont Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty proti LC, [2024].

Výrok rozhodnutia:

Článok 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS

sa má vykladať v tom zmysle, že:

nebráni tomu, aby sa sankcia uložená za porušenie povinnosti posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa v zmysle článku 8 ods. 1 tejto smernice líšila od sankcie stanovenej za porušenie iných eventuálne rovnocenných povinností stanovených v uvedenej smernici, a najmä povinnosti uvedenej v článku 10 ods. 2 tejto smernice týkajúcej sa informácií, ktoré majú obsahovať zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pokiaľ sú splnené podmienky stanovené v uvedenom článku 23.

- rozsudok Súdneho dvora vo veci C-755/22, Nárokuj s.r.o. proti EC Financial Services, a.s., [2024].

Výrok rozhodnutia:

Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

nebránia tomu, aby bol veriteľ v prípade, že porušil svoju povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, sankcionovaný v súlade s vnútroštátnym právom neplatnosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zánikom jeho nároku na zaplatenie dohodnutých úrokov, hoci táto zmluva bola v celom rozsahu vykonaná zmluvnými stranami a spotrebiteľovi nevznikli v dôsledku tohto porušenia žiadne nepriaznivé dôsledky.

- rozsudok Súdného dvora vo veci C-714/22 S.R.G. proti Profi Credit Bulgaria EOOD [2024].

Výrok rozhodnutia:

Článok 3 písm. g) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS

sa má vykladať v tom zmysle, že:

náklady na doplnkové služby k zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktoré poskytujú spotrebiteľovi, ktorý si tieto služby kúpil, prednosť pri posudzovaní jeho žiadosti o úver a poskytnutí požičanej sumy, ako aj možnosť odložiť zaplatenie mesačných splátok alebo znížiť ich výšku, spadajú pod pojem „celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom“ v zmysle tohto ustanovenia, a teda pod pojem „ročná percentuálna miera nákladov“ v zmysle článku 3 písm. i), ak sa nadobudnutie uvedených služieb ukáže ako povinné pri získaní dotknutého úveru alebo ak tieto služby predstavujú mechanizmus určený na zakrytie skutočných nákladov tohto úveru.

Článok 10 ods. 2 písm. g) a článok 23 smernice 2008/48

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

nebránia tomu, aby sa v prípade, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neuvádza ročnú percentuálnu mieru nákladov zahrňajúcu všetky náklady stanovené v článku 3 písm. g) tejto smernice, považovala táto zmluva za bezúročnú a bez poplatkov, a tak jej zrušenie má za následok len vrátenie požičanej istiny dotknutým spotrebiteľom.

Článok 4 ods. 2 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

sa má vykladať v tom zmysle, že:

podmienky týkajúce sa doplnkových služieb k zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktoré poskytujú spotrebiteľovi, ktorý si ich kúpil, prednosť pri posudzovaní jeho žiadosti o úver a poskytnutí požičanej sumy, ako aj možnosť odložiť zaplatenie mesačných splátok alebo znížiť ich výšku, v zásade nepatria do hlavného predmetu tejto zmluvy v zmysle uvedeného ustanovenia, a teda podliehajú posúdeniu ich nekalkej povahy.

Článok 3 ods. 1 smernice 93/13

sa má vykladať v tom zmysle, že:

podmienka zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá dotknutému spotrebiteľovi umožňuje odložiť alebo upraviť mesačné splátky úveru prostredníctvom zaplataenia dodatočných poplatkov, hoci nie je isté, či tento spotrebiteľ využije túto možnosť, môže mať nekalú povahu, najmä ak sú tieto poplatky zjavne neprimerané vo vzťahu k výške poskytnutého úveru.

Článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13 v spojení so zásadou efektivity

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá umožňuje uložiť spotrebiteľovi povinnosť znášať časť trov konania, ak v nadväznosti na konštatovanie neplatnosti zmluvnej podmienky z dôvodu jej nekalej povahy sa jeho návrhu na vrátenie súm, ktoré boli na základe tejto podmienky zaplatené bez právneho dôvodu, vyhovel len čiastočne, pretože je prakticky nemožné alebo nadmerne ťažké určiť rozsah práva tohto spotrebiteľa na vrátenie týchto súm.

4. Závazky Slovenskej republiky vo vzťahu k Európskej únii:

a) Lehota na prebratie smernice (EÚ) 2023/2225 bola stanovená do 20. novembra 2025. Opatrenia smernice (EÚ) 2023/2225 sa uplatňujú od 20. novembra 2026.

Lehota na prebratie smernice (EÚ) 2021/2167 bola stanovená do 29. decembra 2023. Lehota účinnosti smernice (EÚ) 2021/2167 bola ustanovená od 30. decembra 2023.

Lehota na prebratie smernice 2014/17/EÚ bola stanovená do 21. marca 2016.

b) Proti SR bolo začaté konanie o porušení Zmluvy o fungovaní Európskej únie podľa čl. 258 až 260:

- konanie č. INFR(2024)0138 v súvislosti s chýbajúcou transpozíciou smernice (EÚ) 2021/2167.

c) Smernica (EÚ) 2021/2167 bola prebratá do zákona č. 106/2024 Z. z. o správcoch úverov a nákupcoch úverov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, do zákona č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, do zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, do zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, do zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, do zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, do zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, do zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov.

Smernica 2014/17/EÚ bola prebratá do zákona č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, do zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, do zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, do zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, do zákona č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom

poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov , do zákona č. 391/2015 Z. z. o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, do zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov, do zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, do zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, do zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov.

5. Návrh zákona je zlučiteľný s právom Európskej únie:

a) úplne.